

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Jiřího Derfla a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobkyně: **Soyka s. r. o.**, IČO: 24243841,
sídlem Libínská 3127/1, 150 00 Praha 5,
zastoupena Mgr. Tomášem Zachou, advokátem,
sídlem Lazarská 1718/3, 110 00 Praha 1,

proti
žalované: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, inspektorát v Ústí nad Labem**,
sídlem Masarykova 19/275, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí ředitelky žalované ze dne 14. 6. 2022, č. j. SZPI/BP524-7/2021,

takto:

- I. Rozhodnutí ředitelky Státní zemědělské a potravinářské inspekce, inspektorátu v Ústí nad Labem, ze dne 14. 6. 2022, č. j. SZPI/BP524-7/2021, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši **21 464,89 Kč** do třiceti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí ředitelky Státní zemědělské a potravinářské inspekce, inspektorátu v Ústí nad Labem, ze dne 14. 6. 2022, č. j. SZPI/BP524-7/2021, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno opatření žalované ze dne 1. 6. 2022, č. P096-51152/22/D. Tímto opatřením žalovaná uložila žalobkyni povinnost zajistit, aby
– v informacích o potravinách uvedených v českém jazyce (na dolepce) na obalech potravin Soyka FRISCHE SOJA S*hne 17% MILD 500 ml, Soyka FRISCHER SOJA Sauerr *hm 17% 250 g, Soyka FRISCHER SOJA Jogh*rt NATUR 250 g, Soyka FRISCHER SOJA Kef*r NATUR 500 ml, Soyka FRISCHE SOJA M*LCH Barista 1 000 ml, Soyka FRISCHE SOJA M*lch NATUR 500 ml, Soyka FRISCHE SOJA M*lch VANILLE 500 ml, Soyka FRISCHE SOJA M*lch CAROB 500 ml a Soyka FRISCHE SOJA M*lch KARDAMOM 500 ml nebyly při jejich uvádění na trh uvedeny výrazy, které jsou nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2017, (dále jen „nařízení č. 1308/2013“) vyhrazeny pro výrobky z mléka a mléčných výrobků, a to ani v pozměněné podobě v případě, že potraviny nejsou vyrobeny z mléka ve smyslu definice uvedené v příloze VII části III bodu 1 nařízení č. 1308/2013.
– aby v informacích o potravině uvedených v českém jazyce (na dolepce) na obalu potraviny Soyka FRISCHE SOJA May*nnaise 250 g – Soyka Mayo sójová nebyl při jejím uvádění na trh uveden výraz „majonéza“, a to ani v pozměněné podobě, v případě, že potravina nesplňuje definici stanovenou v § 21 odst. 1 vyhlášky č. 69/2016 Sb., o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 69/2016 Sb.“).
2. Žalobkyně se zároveň domáhala toho, aby soud uložil žalované povinnost nahradit jí náklady soudního řízení.

Žaloba

3. Žalobkyně uvedla, že je výrobcem sójových produktů (resp. polotovarů), které slouží pro výrobu sójových potravin jako rostlinných alternativ k živočišným produktům, tj. k mléku, jogurtům, smetaně, keфіru a majonéze. Sójové produkty žalobkyně vyrábí pro společnost SOYKA GmbH, se sídlem Enderstr. 94, 01277 Dresden, HRB: 40867, UID: DE340764782, (dále jen „SOYKA GmbH“). Společnost SOYKA GmbH je tedy vlastníkem již hotových sójových produktů, které distribuuje spotřebitelům. Obaly finálních sójových produktů společnosti SOYKA GmbH jsou v německém jazyce, přičemž v souladu s legislativou týkající se označování potravin jsou tyto obaly opatřeny dolepkami v českém jazyce. V době provedení kontroly žalovanou dne 11. 10. 2021 byly v provozovně žalobkyně již uskladněny výrobky společnosti SOYKA GmbH opatřené dolepkami obalů v českém jazyce (v případě potraviny Soyka FRISCHE SOJA S*hne 17 % MILD 500 ml tak například bylo na dolepce uvedeno: „Sójová alternativa smetany jemná 17%“ a „*Nesmím se jmenovat a nejsem smetana, ale vy mi tak říkat můžete.“ apod.).
4. V souvislosti s kontrolou žalobkyně obdržela doklad o provedených kontrolních úkonech č. P096-51152/22, jehož přílohou bylo opatření vydané žalovanou dle § 5 odst. 1 písm. c) Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jehož obsah je shrnut v prvním bodě odůvodnění tohoto rozsudku.

5. Žalobkyně namítla, že není osobou, která předmětné potraviny uvádí na trh ve smyslu čl. 3 bodu 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, (dále jen „nařízení č. 178/2002“).
6. „Uváděním na trh“ je dle čl. 3 bodu 8 nařízení č. 178/2002 *„držení potravin nebo krmiv za účelem prodeje, včetně nabízení k prodeji nebo jakékoli jiné formy převodu, zdarma nebo za úplatu, jakož i prodej, distribuce a další formy převodu jako takové“*. Žalobkyně je nicméně vlastníkem (tj. rovněž držitelem) surovin a polotovarů pro výrobu finálních produktů pouze ve fázi výroby. Na základě objednávek společnosti SOYKA GmbH jsou předmětné sójové produkty plněny do obalů a jejich vlastníkem (tj. rovněž držitelem) se stává společnost SOYKA GmbH. Vlastníkem obalů, do kterých jsou příslušné sójové produkty plněny, je před i po jejich naplnění společnost SOYKA GmbH.
7. Žalovaná své závěry odůvodnila tím, že na fakturách vystavených žalobkyní společnosti SOYKA GmbH je uveden počet kusů jednotlivých produktů, nikoliv celkové množství vyrobené potraviny. Žalobkyně má nicméně za to, že způsob, jakou jednotku si strany smlouvy pro svůj obchodní vztah určí jako rozhodnou, je čistě na jejich vůli a naprosto nesouvisí s posouzením toho, zda subjekt uvádí potraviny na trh ve smyslu nařízení č. 178/2002. Jak je již uvedeno výše, vlastníkem obalů je společnost SOYKA GmbH, přičemž žalobkyně pro ni zajišťuje plnění produktů do těchto obalů. Je tedy poměrně logické, že si jako měrnou jednotku určily právě množství naplněných obalů.
8. Ani skutečnost, že žalobkyně poskytuje společnosti SOYKA GmbH prostory pro dočasné uskladnění produktů, nelze jakkoli vykládat tak, že žalobkyně „drží“ potraviny ve smyslu čl. 3 bodu 8 nařízení č. 178/2002. Tento výklad žalované, tj. že skladování potravin ve vlastnictví jiného subjektu lze podřadit pod pojem „držení potravin“ a „distribuce“, je podle žalobkyně nepřipustně extenzivní a účelový, a ve svém důsledku zcela nepřiměřeně zasahující jak do podnikání týkajícího se poskytování skladovacích služeb, tak do svobody podnikání jako takové.
9. Žalobkyně argumentovala tím, že aby bylo možné její jednání vykládat jako držení ve smyslu nařízení č. 178/2002, muselo by současně dojít k naplnění základní premisy, že se jedná o držbu ve smyslu § 987 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Ta předpokládá faktické ovládání věci a samotnou vůli s takovou věcí nakládat pro sebe, tedy nakládat s ní jako s vlastní, případně vykonávat příslušné právo pro sebe. Jak je však patrné ze vztahu mezi žalobkyní a společností SOYKA GmbH, resp. mezi žalobkyní a produkty ve vlastnictví společnosti SOYKA GmbH, žalobkyně produkty nedrží, a to ani ve smyslu příslušného ustanovení občanského zákoníku a už vůbec ne ve smyslu nařízení č. 178/2002, jelikož nevykonává jakékoli právo ve vztahu k finálním produktům pro sebe.
10. Jelikož žalobkyně nevykonává jakoukoli držbu k předmětným výrobkům ani následně výrobky nedistribuuje, nelze dedukovat, že *„skladuje potraviny za účelem dodání spotřebiteli“*. Žalobkyně pouze poskytuje společnosti SOYKA GmbH skladovací služby ve smyslu § 2415 a násl. občanského zákoníku, když předmětné produkty jsou převzaty, uloženy a opatrovány v prostorách žalobkyně pro společnost SOYKA GmbH. Mezi Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

žalobkyní a společností SOYKA GmbH tak dochází ve vztahu k předmětným výrobkům pouze k jejich skladování, nikoli k jejich držbě ze strany žalobkyně. Extenzivní výklad zastávaný žalovanou by na provozovatele skladových prostor, kteří nejsou vlastníky skladovaných výrobků, kladl zcela nepřiměřené požadavky, aby kontrolovali a zajišťovali souladnost označení s právními předpisy České republiky a Evropské unie.

11. Přestože žalobkyně namítla, že není osobou, která předmětné potraviny uvedla na trh ve smyslu nařízení č. 178/2002, a neměla tedy být adresátem opatření, z procesní opatrnosti se vyjádřila též k meritu věci. Označení výrobků ve vlastnictví společnosti SOYKA GmbH podle ní je naprosto v souladu s nařízením č. 1308/2013, resp. s vyhláškou č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin. Podle žalobkyně není sporu o tom, že předmětné výrobky jsou čistě rostlinného původu, a tedy nejsou získané výlučně z mléka (resp. ve vztahu k výrobku „Soyka FRISCHE SOJA May*nnaise 250 g“ z vajec). Nicméně doplňkové uvedení věty *„*Nesmím se jmenovat a nejsem smetana/jogurt/kefír/mléko/majonéza, ale vy mi tak říkat můžete.“* na dolepce není v rozporu s nařízením č. 1308/2013, jelikož se nejedná o název ani označení samotného výrobku. Takový popis rovněž neobsahuje jakýkoli způsob obchodní úpravy uvádějící, naznačující nebo vyvolávající dojem, že daný produkt je produktem odvětví mléka a mléčných výrobků, resp. vyvolávající dojem, že by daný produkt mohl být majonézou ve smyslu § 21 odst. 1 vyhlášky č. 69/2016 Sb. Podle žalobkyně tomu je právě naopak, neboť tato věta zcela jasně říká, že tyto výrobky živočišnými produkty nejsou, a aktivně tak brání zaměnitelnosti rostlinných produktů společnosti SOYKA GmbH s jakýmkoli jinými živočišnými produkty.

Vyjádření žalované k žalobě

12. Žalovaná k výzvě soudu předložila správní spis. V písemném vyjádření k žalobě odkázala na napadené rozhodnutí a navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Popsala, že žalobkyně vyráběla sójové výrobky přímo ze sójových bobů. Veškerá výroba potravin probíhala výhradně pro společnost SOYKA GmbH, pro kterou byly dané potraviny označovány etiketami v německém jazyce. Pro český trh byly výrobky doznačeny dolepkou s údaji v českém jazyce. Ve svém písemném vyjádření ze dne 2. 11. 2021 žalobkyně uvedla, že ve fázi výroby potravin před naplněním do obalů je vlastníkem (držitelem) potraviny ona a od balení potraviny až po distribuci je vlastníkem (držitelem) potraviny včetně obalů společnost SOYKA GmbH. Z faktury č. 2021152 ze dne 15. 10. 2021 bylo zřejmé, že odběrateli – společnosti SOYKA GmbH byly žalobkyní dodány již hotové balené potraviny, nikoliv celkové množství vyrobené potraviny určené k balení do spotřebitelských obalů (již v držení společnosti SOYKA GmbH).
13. Žalovaná je přesvědčena, že žalobkyně s předmětnými potravinami vědomě nakládala, tj. potraviny při své podnikatelské činnosti fakticky „držela“ (potraviny vyrobila, skladovala a distribuovala pro společnost SOYKA GmbH), tudíž se jednalo o uvádění potravin na trh ve smyslu čl. 3 bod 8 nařízení č. 178/2002. Činnost žalobkyně bezpochyby naplňovala činnost „provozovatele potravinářského podniku“, který „uváděl potraviny na trh“, a tedy byla v rámci své činnosti odpovědná za plnění požadavků potravinového práva. Na posouzení této otázky nemá žádný vliv skutečnost, že žalobkyně nebyla držitelem předmětných potravin ve smyslu § 987 občanského zákoníku. Ačkoliv žalobkyně neměla k předmětným potravinám vlastnické právo, byla jedním z článků řetězce provozovatelů potravinářských podniků, konkrétně subjektem vykonávajícím činnost, jež souvisí s fází výroby, balení, označování na obalu údaji v českém jazyce,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

skladování a distribuce pro společnost SOYKA GmbH. Na základě těchto skutečností je podle žalované odůvodněn závěr, že žalobkyně nebyla pouze skladovatelem potravin, ale aktivně se podílela na uvádění předmětných potravin na trh.

14. Žalovaná dále poukázala na čl. 8 odst. 3 nařízení č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011, o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004, (dále jen „nařízení č. 1169/2011“). Podle něj platí, že *„provozovatelé potravinářských podniků, kteří nemají vliv na informace o potravinách, nesmějí dodávat potraviny, o nichž na základě informací, které mají k dispozici jako odborníci, vědí nebo předpokládají, že nejsou v souladu s platnými právními předpisy o poskytování informací o potravinách a nesplňují požadavky příslušných vnitrostátních předpisů“*.
15. Podle čl. 8 odst. 5 nařízení č. 1169/2011 jsou všichni provozovatelé potravinářských podniků povinni dle svých možností a odborných znalostí zajistit, aby v podnicích, které řídí, splňovaly potraviny požadavky právních předpisů o poskytování informací, jakož i další předpisy týkající se jejich činnosti. Jinak řečeno, každý provozovatel potravinářského podniku, který v rámci řetězce výrobce – konečný spotřebitel s potravinou nakládá, by měl znát povinné náležitosti označování potravin, měl by přijímat takové kroky, které mu umožní odhalit případný nesoulad označování s právními předpisy, a v případě, že nesoulad zjistí, nesmí potraviny předávat dalšímu článku tohoto řetězce. Žalobkyně podle žalované v tomto případě měla možnosti a odborné znalosti k tomu, aby mohla zkontrolovat soulad informací o potravinách uvedených na obalech těchto potravin s platnými právními předpisy o poskytování informací o potravinách. Nemůže se zprostit odpovědnosti pouhým poukazem na to, že jsou potraviny označovány na základě zadání společnosti SOYKA GmbH a uváděny na trh pouze pod názvem této společnosti. Jako provozovatel potravinářského podniku nese objektivní odpovědnost za soulad jí na trh uváděných potravin s požadavky právních předpisů. Skutečnost, že žalobkyně jednala na základě objednávek společnosti SOYKA GmbH a nepodílela se na všech formách uvádění potravin na trh, ji nezbujuje odpovědnosti za dodržování potravinového práva ve fázi, kdy se na uvádění na trh podílí. Nelze tedy vůbec říct, že žalobkyně pouze provozovala skladovací služby bez vědomosti o tom, že skladuje právě potraviny.
16. Podle žalované sdělení spotřebiteli *„Nesmím se jmenovat a nejsem smetana/jogurt/kefír/mléko/majonéza, ale vy mi tak říkat můžete“* na etiketě potraviny mohlo u spotřebitele vyvolat dojem, že daný produkt byl produktem odvětví mléka a mléčných výrobků. Tento závěr učinil ve stejné věci Krajský soud v Ústí nad Labem, který ve svém rozsudku ze dne 16. 8. 2022, č. j. 16 A 132/2020-123, uvedl v bodu 52. odůvodnění: *„V případě označení výrobků žalobkyně užitá hvězdičku podle názoru soudu plnila funkci náhrady na libovolné písmeno i odkazu, když nabrazovala vždy jedno písmeno v názvu vyhrazeném pro mléčné výrobky (či v názvu „majonéza“) a zároveň odkazovala na sdělení rovněž uvedené na straně etikety „Nesmím se jmenovat smetana/jogurt/kefír/majonéza, ale vy mi tak říkat můžete.“ Z popsáných funkcí znaku hvězdičky * na etiketě jakožto odkazu na další sdělení a především v názvu výrobků žalobkyně však nelze učinit závěr, že výrobek bude průměrným spotřebitelem považován za rostlinnou alternativu mléčného výrobku (či majonézy). S ohledem na znění odkazované poznámky je naopak soud přesvědčen o tom, že název a další údaj na etiketě použitím znaku hvězdičky – namísto toho, aby vysílal jednoznačný*

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

signál o charakteru výrobku – do věci naopak sdělením „Nesmím se jmenovat smetana/jogurt/kefír/majonéza, ale vy mi tak říkat můžete.“ vnáší ještě větší zmatek.“

Replika žalobkyně

17. Žalobkyně ve své replice ze dne 19. 10. 2022 zopakovala své argumenty uvedené již v žalobě. Nesouhlasila s tím, že by pod „uvádění na trh“ mohla spadat výroba polotovárů. Dále upozornila na to, že předmětem řízení vedeného zdejším soudem pod č. j. 16 A 132/2020-123 bylo označení výrobků odlišné od označení, které je předmětem tohoto řízení. Podle žalobkyně by etikety příslušných výrobků měly být posuzovány individuálně, v kontextu celého vzhledu příslušného výrobku a veškerých informací na něm uvedených.

Ústní jednání soudu

18. Při jednání soudu konaném dne 8. 3. 2023 substituční právní zástupce žalobkyně v plném rozsahu odkázal na znění žaloby a repliky a navrhl, aby soud žalobě vyhověl. Poukázal též na rozsudek zdejšího soudu ve věci sp. zn. 16 A 132/2020 s tím, že projednávaná věc se liší v tom, že nyní žalobkyni opatření uložit nelze, neboť není osobou uvádějící potraviny na trh. Žalobkyně výrobky pouze uskladňovala. Liší se i způsob označení potravin, nyní je ve formě „*Nesmím se jmenovat a nejsem* [...]“. Nyní použité označení naplňuje podmínky rozhodnutí Vyššího krajského soudu v Celle ve Spolkové republice Německo. Z označení výrobků je zřejmé, že se jedná o alternativu mléčných výrobků, nikoli o mléčné výrobky.
19. Pověřený pracovník žalované při tomtéž jednání odkázal na písemné vyjádření k žalobě s tím, že navrhoval zamítnutí žaloby. Označení potravin v českém jazyce je podle něj v rozporu s čl. 78 odst. 2 spolu s přílohou VII část III bodu 6 nařízení č. 1308/2013. Etiketa potravin vyvolává dojem, že jde o produkt odvětví mléka a mléčných výrobků. Žalobkyně byla provozovatelem potravinářského podniku ve smyslu nařízení č. 178/2002.

Posouzení věci soudem

20. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty dvou měsíců ode dne, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení, jak stanoví § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti přihlédnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky v projednávané věci nebyly zjištěny.
21. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu, prostudování obsahu předloženého správního spisu a proběhlém ústním jednání soudu dospěl k závěru, že žaloba proti rozhodnutí ředitelky žalované je důvodná, nikoli však ze všech důvodů namítaných žalobkyní.
22. V bodu 12 preambule nařízení č. 178/2002 se uvádí: „*S cílem zajistit bezpečnost potravin je nezbytné vzít v úvahu všechna hlediska řetězce výroby potravin jako celek, a to od prvovýroby a*

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

výroby krmiv až po prodej nebo dodávky potravin spotřebiteli, neboť každý článek může mít potenciální dopad na bezpečnost potravin.“

23. Podle čl. 1 bod 3 nařízení č. 178/2002 se toto nařízení vztahuje na všechny fáze výroby, zpracování a distribuce potravin a krmiv. Nevztahuje se na prvovýrobu určenou pro osobní potřebu ani na domácí přípravu potravin, manipulaci s nimi nebo jejich skladování za účelem osobní domácí spotřeby.
24. Podle čl. 3 bod 2 nařízení č. 178/2002 se „*potravinářským podnikem*“ pro účely tohoto nařízení rozumí „*veřejný nebo soukromý podnik, ziskový nebo neziskový, který vykonává činnost související s jakoukoli fází výroby, zpracování a distribuce potravin*“.
25. Podle čl. 3 bod 3 nařízení č. 178/2002 se „*provozovatelem potravinářského podniku*“ pro účely tohoto nařízení rozumí „*fyzická nebo právnická osoba odpovědná za plnění požadavků potravinového práva v potravinářském podniku, který řídí*“.
26. Podle čl. 3 bod 8 nařízení č. 178/2002 se „*uváděním na trh*“ pro účely tohoto nařízení rozumí „*držení potravin nebo krmiv za účelem prodeje, včetně nabízení k prodeji nebo jakékoli jiné formy převodu, zdarma nebo za úplatu, jakož i prodej, distribuce a další formy převodu jako takové*“.
27. Podle čl. 3 bod 16 nařízení č. 178/2002 se „*fázemi výroby, zpracování a distribuce*“ pro účely tohoto nařízení rozumí „*jakákoli fáze včetně dovozu od prvovýroby potravin až po jejich skladování, přepravu, prodej nebo dodání konečnému spotřebiteli, popřípadě rovněž dovoz, produkce, výroba, skladování, přeprava, distribuce, prodej a dodávání krmiv*“.
28. Podle čl. 17 odst. 1 nařízení č. 178/2002 nadepsaného „*Povinnosti*“ platí, že „*provozovatelé potravinářských a krmivářských podniků ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce zajistí v podnicích, které řídí, aby potraviny a krmiva splňovaly požadavky potravinového práva, které se týkají jejich činnosti, a kontrolují plnění těchto požadavků*“. Podle navazujících odstavců tohoto článku pak „*členské státy zajišťují dodržování potravinového práva a sledují a ověřují, zda provozovatelé potravinářských a krmivářských podniků ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce plní odpovídající požadavky potravinového práva (odst. 2). Za tímto účelem používají systém úředních kontrol a vykonávají další činnosti přiměřené okolnostem, včetně informování veřejnosti o bezpečnosti a riziku potravin a krmiv, dozoru nad bezpečností potravin a krmiv a dalších kontrolních činnostech prováděných během všech fází výroby, zpracování a distribuce. Členské státy rovněž stanoví pravidla pro opatření a sankce použitelné při porušení potravinového práva a právních předpisů týkajících se krmiv. Tato opatření a tyto sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující*“.
29. Podle čl. 1 bod 3 nařízení č. 1169/2011 se toto nařízení vztahuje na provozovatele potravinářských podniků ve všech fázích potravinového řetězce, kde se jejich činnosti týkají poskytování informací o potravinách spotřebitelům. Použije se na všechny potraviny určené pro konečného spotřebitele, včetně potravin dodávaných zařízeními společného stravování a potravin určených k dodání do těchto zařízení.
30. Podle čl. 8 odst. 3 nařízení č. 1169/2011 platí, že provozovatelé potravinářských podniků, kteří nemají vliv na informace o potravinách, nesmějí dodávat potraviny, o nichž na základě informací, které mají k dispozici jako odborníci, vědí nebo předpokládají, že nejsou v souladu s platnými právními předpisy o poskytování informací o potravinách a nesplňují požadavky příslušných vnitrostátních předpisů.
31. Podle čl. 8 odst. 5 nařízení č. 1169/2011 platí, že aniž jsou dotčeny odstavce 2, 3 a 4, zajistí provozovatelé potravinářských podniků, aby v podnicích, které řídí, splňovaly potraviny Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

požadavky právních předpisů o poskytování informací o potravinách a příslušných vnitrostátních předpisů týkajících se jejich činnosti, a kontrolují plnění těchto požadavků.

32. Podle § 3 odst. 1 písm. q) bod 3. zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů je provozovatel potravinářského podniku povinen neprodleně vyřadit z dalšího uvádění na trh, odděleně umístit a připojit informaci o vyřazení, potraviny nedostatečně nebo nesprávně označené.
33. Z celkové koncepce potravinového práva a jeho účelu (viz shora citovaný bod 12 preambule nařízení č. 178/2002), který koresponduje s dikcí shora citovaných sporných pojmů, vyplývá, že subjektem odpovědným za plnění povinnosti potraviny řádně označovat je též výrobce a skladovatel potravin, kterým žalobkyně nepochybně je. Účelu nařízení č. 178/2002, které vymezuje sporné pojmy, zcela odpovídá široce vymezený okruh subjektů, které mohou být považovány za odpovědné za porušení povinností týkajících se označování, jež vycházejí z nařízení č. 1169/2011 a č. 1308/2013.
34. Ostatně i Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 18. 5. 2016, č. j. 3 As 138/2015-36, k čl. 3 nařízení č. 178/2002 dovodil, že *„zdůrazněním skutečnosti, že pod provozování potravinářského podniku spadá jakákoliv fáze výroby, zpracování a distribuce, dal evropský zákonodárce zřetelně najevo svůj zájem postihnout provozovatele potravinářských podniků za nedodržení požadavků nařízení v jakékoliv (i jen dílčí) fázi nakládání s potravinami. To potvrzuje i odstavec 16, který podrobněji vymezuje řetěz na sebe navazujících činností, na něž nařízení dopadá, s opětovným zdůrazněním (ve spojení s odstavcem 2), že pod provoz potravinářského podniku může spadat jakákoliv z vyjmenovaných fází; a contrario nemusí jít o všechny uvedené činnosti současně. Tento závěr je nadto podpořen samotným účelem a působností nařízení, jak ji vymezuje čl. 3 odst. 1, [t]oto nařízení se vztahuje na všechny fáze výroby, zpracování a distribuce potravin a krmiv“*.
35. Soud se proto neztotožnil s námitkou žalobkyně, podle které jí nebylo možné uložené opatření uložit. Sama žalobkyně v žalobě uvádí, že je výrobcem sójových produktů, které vyrábí, opatřuje obaly a předmětnými dolepkami s informacemi určenými spotřebiteli a následně skladuje pro společnost SOYKA GmbH, která má být vlastníkem hotových výrobků a po celou dobu podle tvrzení žalobkyně i vlastníkem obalů.
36. Skutečnost, že žalobkyně podle svého tvrzení neměla k předmětným výrobkům vlastnické právo nemění nic na tom, že byla zcela zásadním článkem řetězce provozovatelů potravinářských podniků, konkrétně subjektem vykonávajícím minimálně činnost související s výrobou, balením, opatrováním výrobků informacemi určenými spotřebiteli a skladováním výrobků, a podílela se tak na uvádění předmětných potravin na trh.
37. Její nakládání s předmětnými potravinami proto ve smyslu přímo a přednostně použitelné právní úpravy (proto je třeba odmítnout její poukazy na úpravu v občanském zákoníku) nelze charakterizovat jinak než jako vědomé nakládání s potravinami v rámci její podnikatelské činnosti. Její činnost se ani v nejmenším neblíží činnosti skladovatele či přepravce při poskytování služeb takového typu, u kterého poskytovatel služby ani nemá povědomí o obsahu skladovaných či zasílaných zásilek. Žalobkyně tak byla v rámci své činnosti odpovědná za plnění požadavků potravinového práva a bylo jí možné uložit opatření, aby při uvádění jí vyráběných potravin na trh nebyla použita zakázaná označení určená spotřebiteli, když jimi předmětné výrobky sama opatrovala.
38. Důvodnou však soud shledal námitku, ve které žalobkyně namítala nezákonné posouzení informací, kterými na dolepkách v českém jazyce označila předmětné výrobky. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

39. Označováním potravin vyráběných žalobkyní (která tehdy nepopírala, že by byla jejich vlastníkem) se zdejší soud již zabýval v rozsudku ze dne 16. 8. 2022, č. j. 16 A 132/2020-123, kterým žalobu žalobkyně proti tehdy vydanému opatření oblastního inspektorátu potvrzenému ředitelkou žalované zamítl. V tehdy projednávané věci soud posuzoval výrobky typově a příkladmo označené jako „Soyka ČERSTVÁ SÓJOVÁ Sm*tana 17 % JEMNÁ (500 ml)“ doplněné o sdělení „*Nesmím se jmenovat smetana, ale vy mi tak říkat můžete.“
40. Dospěl přitom k závěru, podle kterého čl. 78 odst. 2 a příloha VII část III nařízení č. 1308/2013 brání tomu, aby výraz „mléko“ a názvy, které toto nařízení vyhrazuje výlučně pro mléčné výrobky, byly při uvádění na trh nebo v reklamě užívány pro označení čistě rostlinného produktu, a to i pokud jsou tyto názvy doplněny vysvětlujícími nebo popisnými údaji o rostlinném původu dotčeného produktu. Stejně je třeba nahlížet i na názvy rostlinných produktů, které výraz mléko či názvy vyhrazené výlučně pro mléčné výrobky jen nepatrným způsobem modifikují tak, že stále zůstává zachována zřejmá vazba na zákonný název, který nelze použít.
41. Zároveň soud v uvedeném rozsudku vyjádřil souhlas s přesvědčením žalobkyně, podle které by spotřebitelé měli mít možnost se z etikety výrobku dozvědět, jak jej mohou s ohledem na jeho charakteristické vlastnosti použít. Jakkoli aplikovatelná právní úprava výrobcům pojmenování jejich produktů do jisté míry znesnadňuje a pravděpodobně se i rozchází s běžně užívaným jazykem spotřebitelů, soud je přesvědčen, že tohoto cíle je možné dosáhnout i při jejím respektování, tj. v případě žalobkyně zejména nepoužíváním názvů vyhrazených pro mléčné výrobky (či majonézu), a to ani lehce modifikovaných. V tomto směru soud považoval za inspirativní například rozhodnutí Vyššího krajského soudu v Celle ve Spolkové republice Německo ze dne 6. 8. 2019, sp. zn. 13 U 35/19, bod 30, podle kterého je přípustné rostlinný výrobek označit jako „alternativu sýru“, protože označení jako „alternativní“ není upřesňujícím ani popisným dodatkem, který by odkazoval na rostlinný původ daného produktu, jako je tomu např. u nepřipustných označení „tofu máslo“, „rostlinný sýr“, „veggie cheese“ nebo „kešu sýr“.
42. Žalobkyně rozsudek napadla kasační stížností, o které Nejvyšší správní soud dosud nerozhodl.
43. V nyní posuzované opatření jsou podle názoru soudu na žalobkyni správními orgány kladeny požadavky přesahující omezení, která vyplývají z nařízení č. 1308/2013 a č. 1169/2011 či vyhlášky č. 69/2016 Sb. a která ve svém důsledku prakticky znamenají zákaz jakéhokoli použití výrazu „mléko“ či názvů, které nařízení vyhrazuje výlučně pro mléčné výrobky, na obalu rostlinného výrobku (obdobně platí pro majonézu). Takovýto právní názor soud považuje za nelegitimně omezující, nepřipustně zjednodušující a nezohledňující nejen celý skutečný stav věci (tedy i další informace uvedené na dolepce v českém jazyce), ale zejména účel právní úpravy, tedy poskytnout spotřebiteli jednoznačnou informaci o charakteristice a vlastnostech potraviny a zároveň zabránit její záměně s mléčnými výrobky, resp. majonézou.
44. Soud má oproti správním orgánům s odkazem na své výše uvedené rozhodnutí ve věci žalobkyně za to, že výraz „mléko“ či názvy, které nařízení vyhrazuje výlučně pro mléčné výrobky, je za určitých okolností možné použít i při označení rostlinného výrobku (viz třeba označení rostlinného výrobku například jako „alternativa sýru“), resp. v doplňkových údajích. Obdobný závěr platí pro majonézu.

45. Jde-li o skutečný stav věci, podle předložené spisové dokumentace byly nyní posuzované výrobky v českém jazyce označeny primárně jako Sójová alternativa smetany jemná, Zakysaný sójový výrobek, Fermentovaný sójový dezert, sójový nápoj a Plnotučné sójové, tedy (s výjimkou „alternativy smetany“) bez použití výrazu „mléko“ či názvů, které nařízení vyhrazuje výlučně pro mléčné výrobky. Kolmo na straně etikety z boční strany obalu bylo dále uvedeno sdělení „**Nesmím se jmenovat a nejsem smetana/jogurt/mléko/kefír, ale vy mi tak říkat můžete.*“ Správní orgány se podle odůvodnění vydaných rozhodnutí nezabývaly celým obsahem všech informací poskytnutých spotřebiteli v českém jazyce v celém svém kontextu, neboť – vedeny nesprávným právním názorem – za významné a rozhodné považovaly jen a pouze již výskyt názvu „mléko“, „kefír“, „jogurt“ či „smetana“. V případě výrobku označeného jako Mayo sójová a sdělení „**Nesmím se jmenovat a nejsem majonéza, ale vy mi tak říkat můžete.*“, soud konstatuje, že správní orgány neposuzovaly výraz „Mayo“, ale obdobně nepřipustným zjednodušujícím způsobem žalobkyni vytýkaly pouze užití názvu „majonéza“.
46. Jak již bylo řečeno výše, takovýto právní názor soud považuje za nepřipustně zjednodušující a nezohledňující nejen celý popsany stav věci, ale zejména účel právní úpravy. Aplikace takového právního názoru na posuzovanou věc vedla k nezákonnosti, pro kterou soud napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a současně věc v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalované k dalšímu řízení, ve kterém je žalovaná podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku.
47. Vzhledem k tomu, že žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalované zaplatit jí do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení v celkové výši 21 464,89 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, z částky 12 400 Kč za čtyři úkony právní služby advokáta žalobkyně po 3 100 Kč podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) AT; podání žaloby a podání repliky – 2x § 11 odst. 1 písm. d) AT, účast na ústním jednání soudu – § 11 odst. 1 písm. g) AT], z částky 1 200 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [čtyři režijní paušály po 300 Kč podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 13 odst. 1 a 3 AT], z částky 500 Kč za náhradu promeškaného času [5 půlhodin po 100 Kč podle § 14 advokátního tarifu za čas strávený na cestě z Prahy do Ústí nad Labem a zpět], cestovného v celkové výši 1 403,89 Kč za jízdu motorovým vozidlem z Prahy do Ústí nad Labem a zpět a z částky 2 961,01 Kč představující 21% DPH požadovanou advokátem za náhradu uvedených nákladů vyjma soudního poplatku a cestovného, kterou byl právní zástupce žalobkyně podle zvláštního právního předpisu povinen odvést z vyčíslené náhrady nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 8. března 2023

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu